

Information om förberedande av avslutande av ett gruppklagomål om en påstådd överträdelse från Litauens sida av EU:s regler om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen

Referensnummer: CHAP (2022) 00390

Europeiska kommissionen har tagit emot ett stort antal klagomål om en påstådd överträdelse från Litauens sida av artikel 6.5 i rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet¹.

Bakgrund

Den 11 november 2021 antog det litauiska parlamentet lag nr XIV-620 om ändring av artiklarna 18 och 40 i Litauens lag nr I-1533 om förebyggande och bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor, i kraft till den 1 december 2021, och införde därigenom ett undantag från den allmänna regeln om betalning för hälsotester.

Efter ikraftträdandet av lag nr XIV-620 gäller att arbetstagarna, eller arbetsgivaren om denne så beslutar, ska betala för testning av arbetstagare som, i avsaknad av kontraindikationer, vägrar att vaccinera sig mot den sjukdom för vilken statligt nödläge och/eller statlig karantän har utlysts inom hela det nationella territoriet, och som regelbundet måste testa sig för att kontrollera att de inte bär på den smittsamma sjukdomen i utförandet av sitt arbete eller sin verksamhet.

EU-bestämmelser på området hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och den potentiella överträdelsen av artikel 6.5 i rådets direktiv 89/391/EEG

Den viktigaste rättsakten i EU:s lagstiftning om arbetstagarnas hälsa och säkerhet i arbetet är rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (*ramdirektivet*). Ramdirektivet tillämpas på all verksamhet, såväl privat som offentlig. Det innehåller bland annat allmänna principer för förebyggande av risker och för arbetarskydd på arbetsplatsen samt allmänna riktlinjer för genomförandet av dessa principer. Genom ramdirektivet införs dessutom ett antal skyldigheter för arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsgivaren är skyldig att bedöma alla risker som arbetstagarna utsätts för eller kan utsättas för och att fastställa förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder för sådana risker, med beaktande av företagets och/eller verksamhetens art.

I artikel 6.5 i ramdirektivet anges även följande: ”Åtgärder som rör säkerhet, hygien och hälsa i arbetet får under inga förhållanden medföra några kostnader för arbetstagarna.”

Eftersom den nya litauiska lagen infördes för att bekämpa epidemiologiska hot under den fortfarande pågående hälsokrisen, som en åtgärd för att skydda folkhälsan, omfattas den inte av tillämpningsområdet för ovanstående bestämmelse i ramdirektivet, vilken främst avser åtgärder som arbetsgivaren vidtar till följd av företagets eller verksamhetens riskbedömning. Det innebär att även om den nya litauiska åtgärden indirekt kan påverka säkerhetsåtgärder som vidtas av enskilda arbetsgivare på företagsnivå/verksamhetsnivå så är den en del av Litauens folkhälsopolitik snarare än Litauens politik för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, eftersom den litauiska lagen i fråga behandlar förebyggande och bekämpning av smittsamma sjukdomar.

---

¹ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1, i dess ändrade lydelse.

Kommissionen anser att en skyldighet för arbetstagare att visa upp bevis på vaccination mot en smittsam sjukdom eller att regelbundet testa sig för att kontrollera att de inte bär på en smittsam sjukdom i utförandet av sitt arbete eller sin verksamhet inte utgör en överträdelse av artikel 6.5 i rådets direktiv 89/391/EEG. En sådan skyldighet är en allmän åtgärd för att bekämpa allvarliga hälsohot och förefaller ha införts i ett större sammanhang, inte bara på arbetsområdet. Det måste dessutom betonas att under covid-19-pandemins exceptionella omständigheter hanterar åtgärden i fråga faktiskt en allvarlig folkhälsokris och förefaller därför inte vara oproportionerlig.

Kommissionen anser följaktligen att ingen överträdelse har begåtts avseende artikel 6.5 i rådets direktiv 89/391/EEG.

Folkhälsopolitiken

Det bör även noteras att folkhälsa är ett av de områden där medlemsstaterna fortfarande i stor utsträckning behåller sina egna lagstiftningsbefogenheter och administrativa befogenheter. Enligt artikel 168.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska unionen när den vidtar åtgärder respektera medlemsstaternas ansvar för att besluta om sin hälso- och sjukvårdspolitik samt för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Medlemsstaternas ansvarsområden inbegriper hälso- och sjukvårdsförvaltning och fördelning av de resurser som tilldelas denna. Vad gäller vaccinationspolitiken mot covid-19 har Europeiska kommissionen klargjort att en ”gemensam strategi på EU-nivå kommer alltid att respektera subsidiaritetsprincipen och medlemsstaternas befogenheter inom hälso- och sjukvårdspolitik – vaccinationspolitiken är fortfarande medlemsstaternas ansvar²”.

Slutsats

Kommissionen har därför dragit slutsatsen att skäl saknas för att gå vidare med ärendet och att ärendet bör avslutas. Om de klagande emellertid har nya uppgifter som tyder på att Litauen har överträtt unionsrätten som inte ingår i ovanstående bedömning och kan motivera en ytterligare granskning av klagomålet i enlighet med kommissionens meddelande *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*³, uppmanas de att lämna dessa nya uppgifter till Europeiska kommissionen inom fyra veckor från offentliggörandet av detta tillkännagivande. Om inga nya uppgifter inkommit inom fyra veckor, eller om de nya uppgifter som mottagits inte leder till någon annan slutsats, kommer kommissionen att avsluta ärendet.

---

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och Europeiska investeringsbanken – *EU:s strategi för vacciner mot covid-19*, 17.6.2020, COM(2020) 245 final, tillgängligt på [EUR-Lex - 52020DC0245 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0245-SV-EUR-Lex).

³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119(01)).